

Protocol pedagògic del temps de pati

Acompanyament educatiu, convivència i prevenció de conflictes

1. Finalitat del protocol

El temps de pati és un espai educatiu amb un gran potencial per al desenvolupament social, emocional i relacional de l'alumnat. Aquest protocol té com a objectiu orientar la intervenció dels docents durant l'hora de pati per garantir un clima segur, inclusiu i respectuós, prevenint conflictes i acompanyant-los amb criteri pedagògic quan apareguin.

2. Rol del docent al pati

El docent és una figura referent també fora de l'aula. La seva presència activa i conscient és clau per afavorir la convivència.

Funcions principals:

- Vetllar per la seguretat física i emocional de tot l'alumnat.
- Observar activament les dinàmiques de joc i relació.
- Prevenir conflictes amb intervencions primerenques.
- Acompanyar la resolució de conflictes des d'una mirada educativa.
- Promoure valors de respecte, inclusió i cooperació.

3. Observació activa i vigilància pedagògica

Per garantir una bona detecció de situacions rellevants, cal una vigilància activa i dinàmica:

- Circular pels diferents espais del pati (primària recordar: un docent a cada espai: terrassa, pati gran i sagrat cor. (El Dani és l'encarregat de dinamitzar el pati gran els dimarts i els dijous) evitant supervisar només des d'un punt fix.
- Observar el joc lliure i les interaccions espontànies.
- Escoltar converses, comentaris i llenguatge utilitzat.
- Detectar senyals de malestar: aïllament, conflictes reiterats, llenguatge agressiu o jocs perillosos.
- Compartir informació rellevant amb l'equip docent, tutors/es i CE.

Objectiu: observar, prevenir i intervenir amb coneixement dels fets, sense interpretacions precipitades.

4. Prevenció de conflictes i promoció del joc positiu

La majoria de conflictes es poden evitar amb una intervenció adequada:

- Anticipar situacions de risc (zones conflictives, jocs bruscos, grups tancats).
- Reconduir el joc abans que el conflicte escali.
- Oferir alternatives quan un joc no és segur o genera tensions:
“Aquest joc aquí no és adequat, però podeu jugar a...”
- Proposar jocs cooperatius o inclusivament quan es detecta desorganització o exclusió.
- Vetllar pel compliment de l'ús de la pilota al pati, segons els dies i els llocs establerts:

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
Joc lliure (NO pilota)	A la pista gran es podrà jugar a futbol	Pilota sí futbol no	A la pista gran es podrà jugar a futbol	Pilota sí futbol no

4.1. Normativa Pati:

- Els alumnes no poden jugar al passadís d'infantil ni a la zona del davant del gimnàs. Tampoc poden pujar o anar a les aules.
- Esmorzem asseguts abans de jugar. Els jocs s'iniciaran 10 minuts un cop iniciat l'esbarjo.
- Els alumnes de CI sortiran a 10:40h iniciant l'esmorzar sentats.
- Molta puntualitat.
- Tal i com marca la normativa vigent dels centres educatius sobre la prohibició de l'ús de telèfons mòbils, tauletes i rellotges intel·ligents amb funcions de comunicació i altres dispositius electrònics personals durant tota la jornada lectiva, recordeu que tampoc es pot utilitzar el mòbil durant l'hora d'esbarjo al pati.
- No deixar sols els alumnes al pati, cal comprovar que hi ha un/a mestre/a a la zona d'esbarjo.

5. Fermesa, límits i vincle educatiu

L'acompanyament al pati ha de combinar proximitat emocional amb límits clars:

- Crear un vincle basat en el respecte i la confiança.
- Mantenir un rol d'adult referent, evitant actituds excessivament permissives.
- Aplicar les normes de manera coherent i equitativa.
- Utilitzar un to ferm, tranquil i respectuós.

Missatge clau: l'afecte no està renyit amb l'autoritat educativa.

6. Estratègies de comunicació amb l'alumnat

Quan calgui intervenir en un conflicte:

- Apropar-se físicament i establir contacte visual.
- Posar-se a l'alçada de l'infant, sempre que sigui possible.
- Parlar amb frases breus, clares i adequades a l'edat.
- Escoltar totes les parts abans de fer valoracions.
- Utilitzar preguntes que fomentin la reflexió:
 - “Què ha passat?”
 - “Com t’has sentit?”
 - “Com creus que s’ha sentit l’altra persona?”
- Evitar crits, retrets o discursos moralitzadors en calent.

7. Acompanyament en la resolució de conflictes

Davant d'un conflicte:

- Separar el focus del conflicte del grup si és necessari.
- Donar espai perquè cada infant expliqui breument el seu punt de vista.
- Ajudar-los a identificar el problema.
- Guiar la cerca de solucions reparadores:
 - Demanar perdó amb sentit.
 - Reparar el dany (ajudar, incloure, reconstruir el joc...).
- Pactar un compromís senzill i assumible.

El docent acompanya i guia; no imposa solucions de manera arbitrària.

8. Intervenció davant dinàmiques d'exclusió o assetjament

Cal intervenir de manera immediata quan es detectin:

- Situacions d'exclusió.
- Burles, insults, malnoms o menyspreus.
- Abusos de poder o jocs de dominació.

Missatges educatius clau:

- “Al pati tothom té dret a jugar.”
- “Aquí ens tractem amb respecte.”
- “Busquem una manera de jugar on tothom s’hi senti bé.”

Aquestes situacions s’han de comunicar al tutor/a i CE.

9. Coordinació i seguiment

- Compartir informació rellevant amb tutors/es i equip directiu.
- Registrar incidències significatives si escau.
- Fer seguiment dels conflictes recurrents.
- Acordar criteris comuns d'intervenció entre tot el claustre.

10. Cura dels espais i educació per al respecte de l'entorn

El pati és un espai compartit que cal cuidar entre tots. Mantenir-lo net forma part de l'educació en valors, el respecte pel bé comú i la responsabilitat individual i col·lectiva.

Durant el temps de pati, el docent ha de promoure activament conductes de cura de l'entorn:

- Animar l'alumnat a recollir els papers o residus que hi pugui haver a terra.
- Recordar que els embolcalls dels esmorzars s'han de dipositar a les papereres.
- Controlar el pati de la terrassa, hi ha alumnes que dipositen els residus al balcó del veí.

El docent és un model de referència: amb l'exemple, l'actitud (recollints papers) i el llenguatge, ajuda a construir hàbits positius. Cal verbalitzar i reconèixer les conductes adequades:

- “Gràcies per recollir el paper.”
- “Així cuidem el nostre pati.”
- “Entre tots fem que aquest espai sigui agradable.”
- Ja sé que no és teu, em pots ajudar a recollir el paper? Gràcies”

Objectiu: afavorir que l'alumnat prengui consciència que el pati és de tothom i que tenir-ne cura és una responsabilitat compartida.

11. Recordatoris clau

- ✓ El pati també és un espai educatiu
- ✓ La presència activa del docent preveu conflictes
- ✓ Observar abans d'intervenir
- ✓ Posar límits clars amb respecte

- ✓ Acompanyar els conflictes amb mirada pedagògica
- ✓ Treballar coordinadament com a equip